

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Periodic humoristic

Núm. 2010 : Any XXXIX

10 cèntims — Atrassats: 20

BARCELONA, 6 DE JULIOL DE 1917

Pel juliol ni dóna ni cargol

Elogi de la censura

El primer precedent que disculpa la censura ho constitueix aquelles paraules tradicionals prohibitives: «Això no's pot dir». Es una previa censura imposada per la gent en una multiplicitat d'afers. Es una censura espontania que'ls diaris s'imposen sobre les seves coses i persones del partit o de posició social, que'ls escriptors acceptem i el mateix públic acata. D'això se'n diuen conveniencies i què són les conveniencies sinó una tàcita subordinació a unes prohibicions, a unes culpes que no's poden debatre, a uns defectes que tot-hom soporta, a un dir a cau d'orella que ningú gosa transformar-les en crit.

La previa censura, així com el «això no's pot dir», fa saborejar la possessió de lo prohibit, excita la curiositat per lo ignorat que brolla davant de les columnes en blanc o en negre. Quines subversives frases, quines temeraries doctrines hi haurien en aquelles galerades suprimides pel llàpiz inexorable? El bon llegidor medita una mica i se queda mirant contemplatiu la blanca columna. Es la mateixa meditació d'aquells que reflexionaven sobre lo que hi havia darrera d'una tapia, sense que existís res o bé s'estigués donant quelcom de brut o de tèrbol.

Així la censura glorifica, lo inexistent i si, seguint la costum francesa, deixés la firma de l'article censurat, l'escriptor que aconseguís aquesta bona sort, esdevindria famós i sense haver llegit el públic una sola línia seva, al cap de temps de veure el seu nom al final d'una columna en blanc, se faria una firma. Per això recomanem als nostres amics periodistes no acceptin la costum periodística anglesa de no firmar, sinó la de *La Publicidad* on tot porta un nom, un pseudònim, o unes inicials. I així deuràn a la censura i en pocs dies lo que pot-ser no haurien assolit mai.

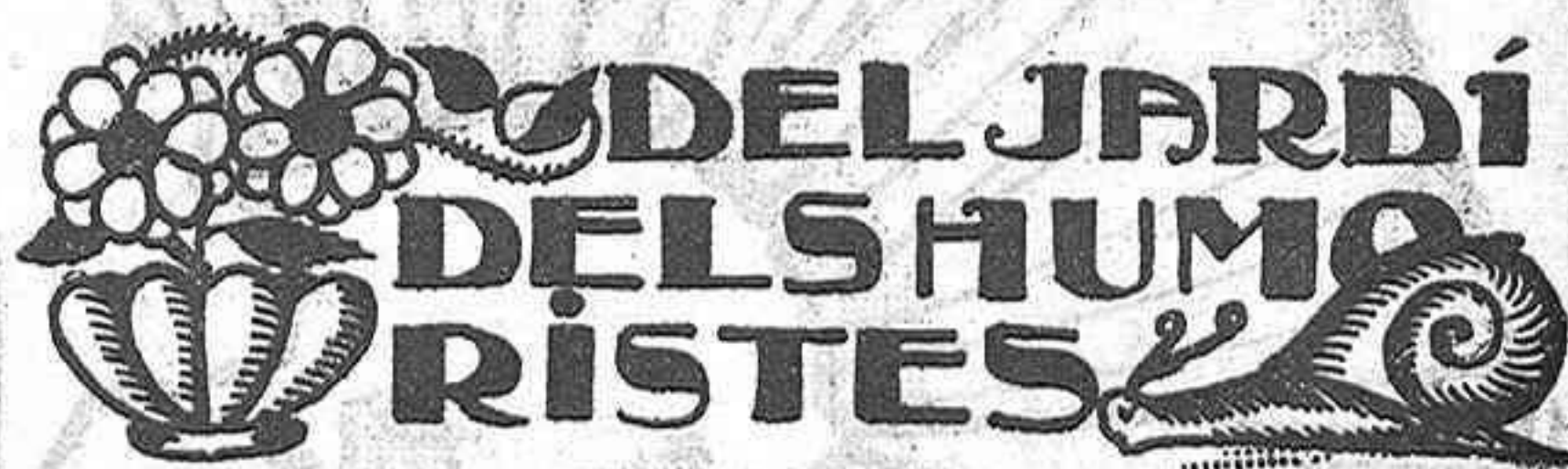
No se suposi són aquestes divagacions paradoxiques. La previa censura és un mal, però dels seus aventatges ningú ne parla i nosaltres hem de fer-ho, perquè, la raó a un moro. Afegim, doncs, a les seves virtuts, les de que amb ella els periodistes no han de pensar i si ho fan i pensen desafortunadament la previa censura els estalvia la

pena d'exhibir les seves vergonyes intel·lectuals. Si el mal pensament és polític, la previa censura tatxa les exaltacions i lo que podrien ésser vint anys de presó per delictes de lesa majestat són dues o tres senzilles ratlles negres amb les quals el bon periodista s'enorgulleix a l'hora del cafè.

Se dirà que els censors accentuen massa la seva severitat. Pot-ser sí, però ¿què succeiria, amics, si en lloc de un empleat governatiu fossin censors els nostres estimats companys en la premsa? Penseu amb qualsevol d'ells censurant lo dels altres. Senyor, tota la premsa barcelonina seria aleshores una tonteria impublicable! A Madrid realitzen la previa censura periodística, empleats a Governació i ja els han injuriat tots els diaris.

Acceptem per uns dies la previa censura. Es una mena de disciplina que'ns fa recordar que no som res, una aplicació del Kempis a la nostra vanitat literaria. Posem el nostre pensament en uns paragrafs que després la censura tatxa. Tota la nostra ànima no val un cop de llàpiz. Per això l'acceptem com una virtut cristiana, la de la resignació. La previa censura serveix de disciplina cristiana i contribueix a que nosaltres, escriptors, guanyem la benaventurança eterna. El calvari sempre ha estat aprop del cel.

PARADOX

Un "as" al cel

Un cèlebre aviador de guerra francès, un d'aquests «asos» de l'aviació que porten abatuts quaranta i pico de màquines enemigues, fou un dia l'heroi d'una aventura extraordinària.

Deixem que parli ell mateix:

«Havia sortit de caça, damunt del meu aparell de combat, a la recerca d'un aviatik. L'aire era tan suau, l'atmosfera tan pura, que anava pujant, pujant, com una oreneta, fixos els ulls en la llum i entonant una cançó.

De cop i volta vareig trobar-me al mig d'un jardí esplèndid; voltat de ocells i de flors.

Un aixam de criatures rósas encuriosides envoltà ràpidament la meua màquina. Totes anaven vestides de blanc com si vinguessin de fer la primera comunió.

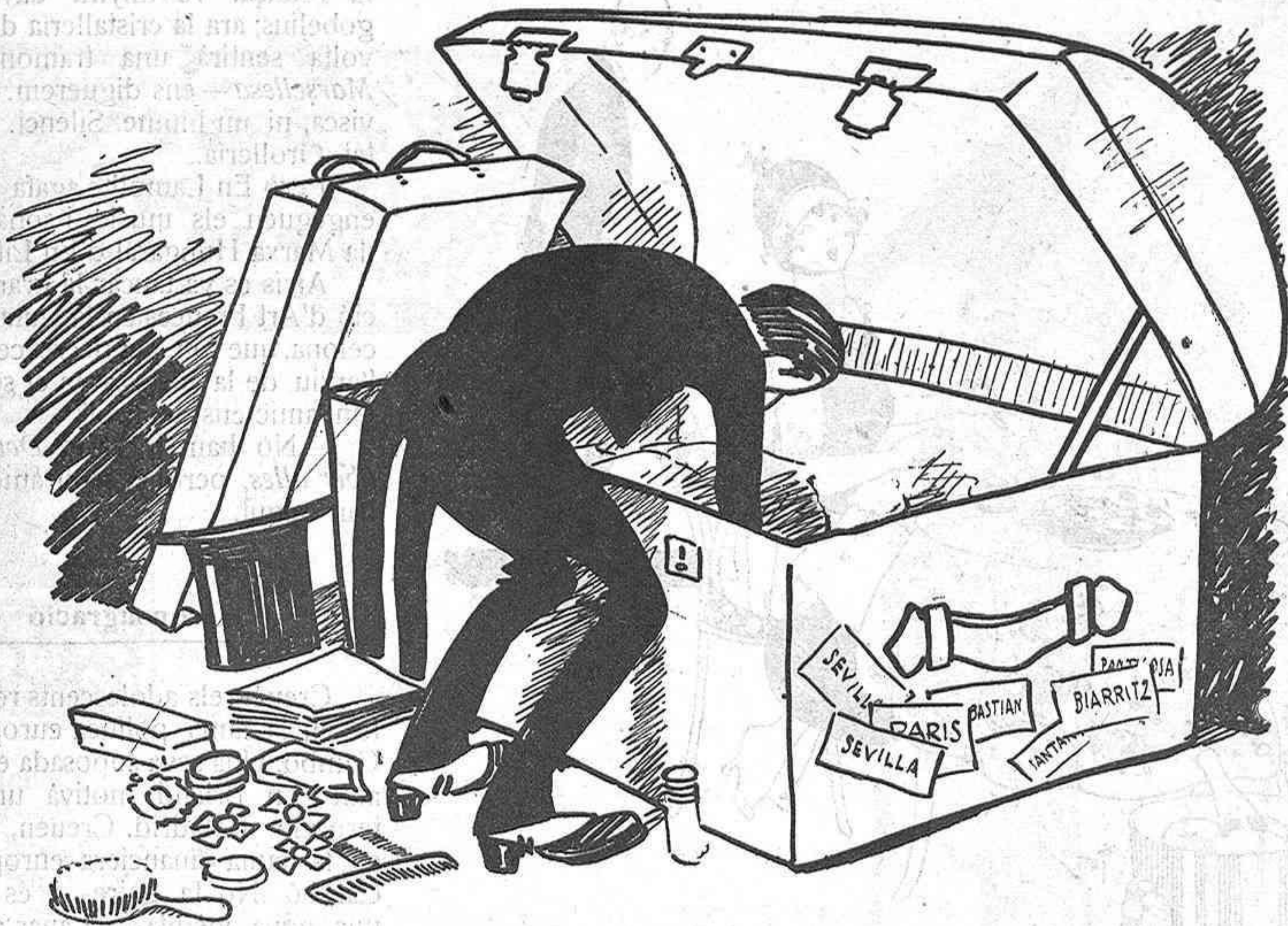
Aleshores vareig veure venir cap a mi un venerable vellet de barbes blanques qui em preguntà:

—¿Com dintre us heu introduït aquí, sense passar abans per la porta?

—No sabria dir-li. On soc?

—Al Cel.

Confesso que vaig restar amb un pam de boca oberta

CANICULAR

—No diguin, que és un marcig
tot això del estiu.

després d'oïr la resposta del vell qui, com haureu comprès, no era altre que Sant Pere.

—Seguiu-me—va dir-me.—Vos presentaré al Pare Etern. Ell decidirà la vostra sort.

Va fer-me entrar en un magnífic laboratori. Nostre Senyor, que en aquell moment s'entretenia ensajant un nou tipu d'home més formós i menys dolent que l'actual, m'esguardà per damunt de les ulleres tot exclamant amb un somriure irònic:

—Quines bromes gasteu, senyors aviadors!...

Vareig excusar-me del millor mode que vareig sapiguer: jurant-li que l'aparell m'havia portat al Paradís sense jo volguer, i donant-li la seguretat de que el Govern francès no trigaria a presentar-li tota mena de excuses.

—Mereixeríes que et fés internar!—digué el Pare Etern.

—No ho fareu, Senyor!... Vos no permetreu que la França es vegi privada de un dels seus bons soldats.

—Tens sort que no et vui mantenir!

—Que pot-ser hi ha manca de subsistències aquí dalt, també?

—Més del que't creus. Sort tinc que els meus abonats a la despesa celestial s'acontenten amb poca cosa. Ja fa temps que'm veig obligat a reduir les racions: Mira, a les verges i als angelets per únic requisit, els dono cuixes de papellona; i els martres i els sants anacoretes han tingut de rependre el seu vell règim d'alimentació austera, s'atipen de arrels i d'herbes, com els conills. I fins molts dies me manca llet pel *biberón* dels Sants Ignocents...

—Sí que esteu malament, per a ésser un país neutral.

—Ui!... Encara te'n explicaria més sinó que estic amb feina. Després de fer aquest ensaig de tipu d'home nou, el secretari m'ha de llegir una dotzena de cartes d'aqueix idiota d'En Guillem que's creu, sens dubte, que la seva prosa m'interessa. Aixís és que, per mi, pots retirar-te.

Anava a fer-li una reverència, quan el venerable Pare Etern va prosseguir:

—Al sortir, no t'equivoquis, eh?... El camí de l'esquerra comunica amb l'Infern, i allí és plé d'alemanys. Apa, adéu!... i bon viatge!...

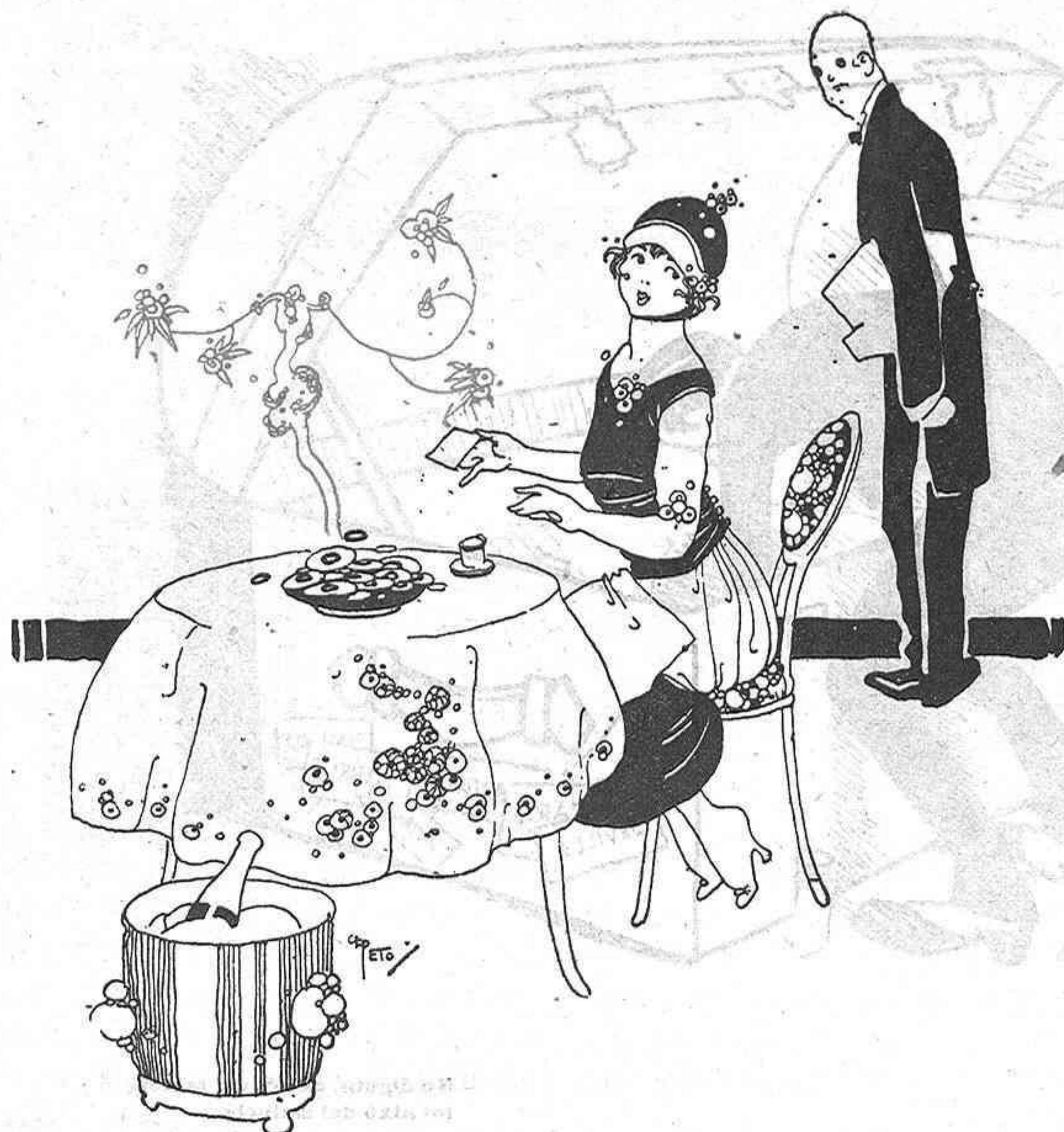
—Abans d'anar-me'n, Senyor Pare Etern, permeti'm que li faci una darrera pregunta: En aquests moments un greu problema preocupa als savis meteoròlegs de la terra... ¿Es veritat que les canonades fan ploure?

Nostre Senyor va reflexionar una estona i al cap de vall va dir:

—No ho sé. Lo que sí puc assegurar-vos amb tota certesa és que no és pas la pluja que fa tirar les canonades.

HORACI

ELS ÀPETS EN TEMPS DE GUERRA

— Què hi vol, després de les ostres?
— Pot-ser que'm portés els postres.

A CAU D'ORELLA

Apoteosi

Si s'escrivissin uns anys de la preparació, obertura, permanència i tancament de l'Exposició d'Art Francès, podria arribar-se a la sintètica conclusió de que fer neutralitat davant d'uns salons de pintura és caure en una permanent grolleria.

Pobre Exposició d'Art Francès! Menaçaren els germanòfils amb «incidents» si es realitzava; passà pel carrer de l'Amargor el Comitè organitzador francès, guiat, millor dit, no guiat, per la Junta de Museus; la diada inaugural semblava la de l'Exposició de dibuixos de l'«Ateneu Autonomista del districte II», sense un visca a la França, sense que s'escoltés *La Marsellesa*. Després, la multitud banal que en un parell de mesos visità l'exposició, adquirint 18,000 entrades. ¡9,000 menys que en un dia de cursa a la Plaça de toros monumental! Després, lo abominable: quatre teles esgarrapades, foradades per un germanòfil, segurament dels que assistiren, amb profit, als cursos d'Extensió universitària hispano-alemanya.

I ara el tancament. El Comitè organitzador, molt cortès, regalà una batuta al mestre Lamothe i una llaçada a la senyera de la Banda Municipal. Era el dia final, el dels comiats lírics i els agraïments sentimentals. Ara un visca

la França! retronirà davant dels gobelins; ara la cristalleria de l'ample volta sentirà una tramontana, *La Marsellesa* — ens diguerem. — I ni un visca, ni un himne. Silenci. Neutralitat. Grolleria.

Però En Lamothe agafa la batuta, engeguen els musics i sona triomfal ¡la Marxa Húngara! d'En Litz.

Aixís es va tancar la gran Exposició d'Art Francès en la ciutat de Barcelona, que fou, per decret cervantesc, l'arxiu de la cortesia en el segle XVII. Un amic ens aconsolà:

—No han tocat el *Deutschland über alles*, perquè segurament no hi han caigut.

La consagració europea

Creuen els adolescents regionalistes en la fama política europea d'En Cambó. Una seva suposada entrevista amb En Briand, motivà una consternació a Madrid. Creuen, además, en la fama financiera europea d'En Cambó. No fa gaire—i és aquesta una nova inèdita—va anar a França per a concertar un emprèstit entre Espanya i França.

Però li mancava an En Cambó una tercera fama, la mondana, que recullida per *Le carnet de la semaine* o *Le Cri de Paris* en un *potin*, corre pel *boulevard*, entra en les redaccions i assalta els salons. Aquesta fama ha estat a punt d'aconseguir-la, però l'ha malhaurada l'escola de la «Lliga».

Veureu. En Cambó fou nomenat per En Nijinski advocat en el seu plet amb l'empresa del «Liceo». Això a París hauria estat per a En Cambó un èxit definitiu. De això a defensar a la futura Madame Caillaux no hi havia més que un pas que el senyor Cambó faria fàcilment. Però l'empresa del «Liceo», amb una extraordinària sagacitat, trià com advocat al immediat competidor dins de la «Lliga», an En Ventosa. *Similia similibus curantur*. Procediment seguit en totes les vacunacions. Per a preservar del tifus s'injecten bacil·lus d'Eberth; per a neutralitzar a un regionalista, un altre regionalista; contra les infeccions cambonianes, les injeccions Ventosa.

En Volpini és digne d'ésser de la «Lliga». Però aquesta sempre guanya. Conten que quan sortien de les seves entrevistes En Cambó i En Ventosa, somreien com els antics arúspices romans.

Conseqüències de no parlar com és degut:

La senyora.—¿Però... que ets boja, Pauleta?... A qui se li acut anar a cercar el veterinari per a visitar el meu marit malalt?

La criada.—Ja veurà, senyoreta... Com que vostè m'ha dit: «Corre, vés, que aquell animal ja torna a queixar-se dels ronyons!»...

s baix, retalladet i poca cosa.
Però no vos fieu de les apariències.

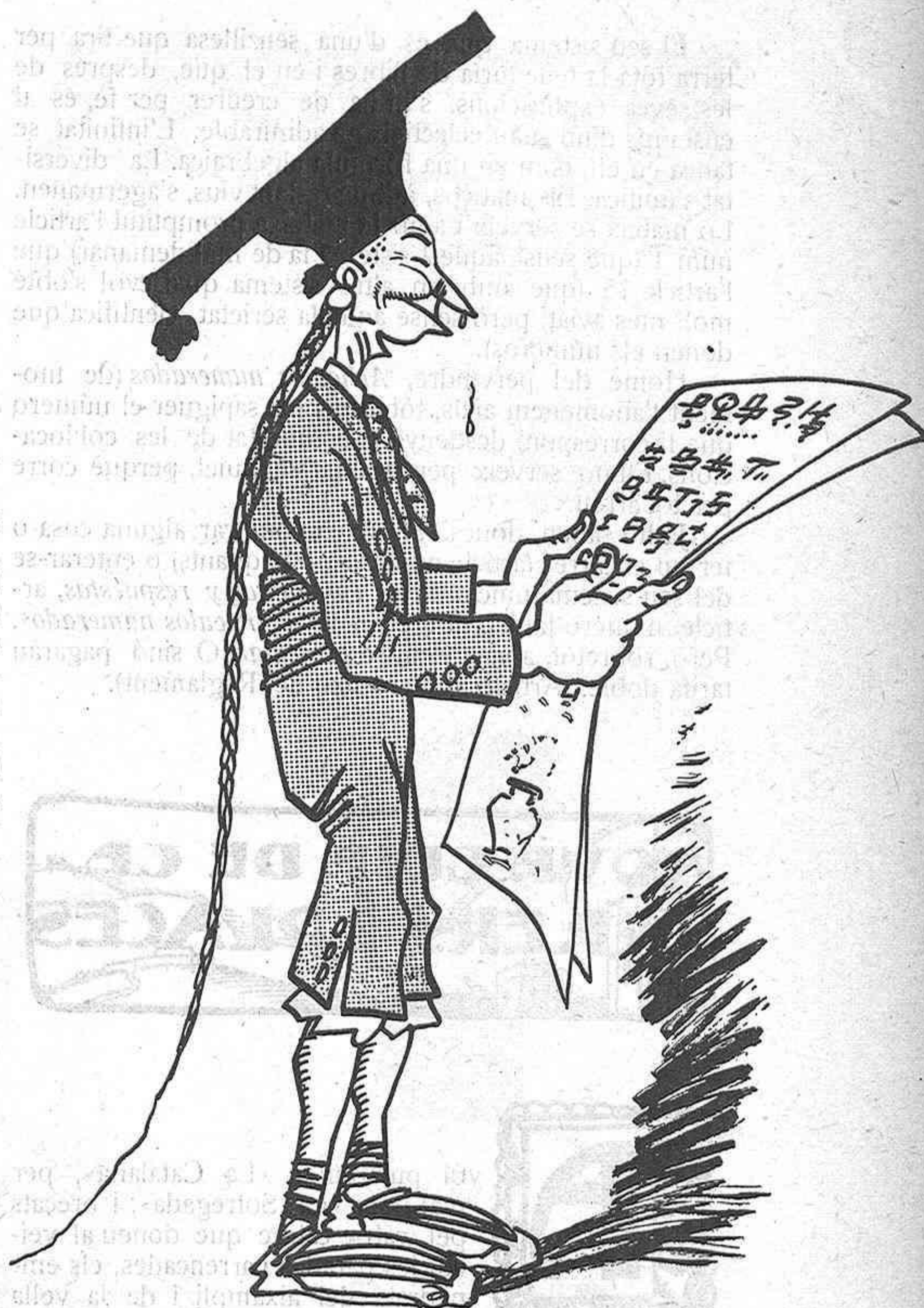
Deixeu-lo garrar que parlant deixa endarrera an En Castelar. Quan ell, llençant tot un Seminari per aquella boca que té tota sa inspiració en aquell lletrero de la gorra que diu *Artículos numerados*, comença a parlar, comença a

disparar aquella granejada pluja de números, allò és la glorificació de les matemàtiques. Home pràctic i amb ànima de tenedor de llibres ell ha resolt el problema de perdre el temps algebraicament.

Ell no està per lirismes ni per facecies; an ell doneu-li números i us tornarà mercaderies, an ell digueu-li

El nou batlle, senyor Martínez Domingo

Només me faltava que la censura, per a acabar de semblar un xino.

números i os tindrà respecte; an ell demaneu-li article número tants i os apuntarà a la llista número quants.

El dia que, aixamplat el seu negoci i feta justícia a la enginyosa organització del seu establiment de crèdit il·limitat, d'espai... també il·limitat, pugui predicar tranquil·lament la raó científica, trigonomètrica i comercial del seu sistema numerat, tot Barcelona admirarà la constància digna i honesta d'aquest home honrat que totes se les pensa per a fer treballar els números a força de cervell i per a menjar cervell, a força de números.

Ell té amics i clients. Els clients han d'ésser amics i no's pot entrar en l'enigma de la xarxa numerada del seu comerç si no s'ha sigut *presentat*. Un home presentat ja és alguna cosa; ja és un número, perquè per a ell, clients i amics no són més que números (número tal de la llista número tal) i no tot-hom pot ésser ni serveix per a ésser número.

Artículos numerados és, en lo que a la pràctica comercial se refereix quelcom aixís com la personificació del lema municipal: «menys política i més administració». Menys paraules i més números.

El seu sistema que és d'una senzillesa que tira per terra tota la teneduria de llibres i en el que, després de les seves explicacions, s'hi ha de creure per fè, és al ensemple d'un suau eclecticisme admirable. L'infinitat se tanca en ell, com en una fórmula algebraica. La diversitat s'unifica. Els maticos, àdhuc restant vius, s'agermanen. Lo mateix se serveix i amb la mateixa promptitut l'article núm 1 (que sense aquest sistema fa de mal demanar) que l'article 15 (que amb un altre sistema qualsevol s'obté molt més aviat, però sense aquella serietat científica que donen els números).

Home del pervindre, *Artículos numerados* (de moment l'anomenem així, tot esperant sapiguer el número que li correspon) desdenya la comoditat de les col·locacions. Ell no serveix per a estar-se quiet, perquè corre per tot arreu.

Ja ho saben, doncs. Si volen comprar alguna cosa o fer un encàrrec (article número no se quants) o enterar-se del seu sistema únic al món (*preguntas y respuestas*, article número tants), dirigeixin-se a *Artículos numerados*. Però, sobretot, abans facin-se *presentar*. O sinó pagaràn tarifa doble. (Article número fixo del Reglament).

AVIU pujarem a «La Catalana», per mal nom «La Sotregada», i breçats pel catric-catrac que donen al veïcol les parades i arrencades, els empedrats del aixampli i de la vella ciutat, i unes molles que no ho son, pagant deu cèntims farem tota la carrera des de'l carrer de Provença al

Arc del Triomf, passant pels carrers d'Aribau, Pelai, Ferràn, Jaume I, Princesa i Comerç. Atravessant les places de la Universitat, Catalunya, Sant Jaume (a) de la Constitució, i de l'Angel, i recorreguent en quasi tota llur extensió les cèlebres Rambles. De manera que quasi podrem dir estimats companys de viatge que farem aquest pel rovell de l'ou de Barcelona.

Qui no coneix el carrer d'Aribau i els seus voltants veritable jardí de plaers on floreixen noies maques i cases lletges? Si tenim la sort de que alguna de les primeres embarqui en el nostre cotxe ens podrem entretenir mirant i madrugant i apartar la vista de les fatxades de les segones.

A la Plaça de la Universitat hi han estudiants, bona gent que a voltes tiren pedres, hi han taules d'aigüa i anís, la delegació d'Hisenda, billars, estanc, un Tupinamba i En Robert amb sa quadrilla montats sobre una tortuga.

El carrer de Pelai abans estava bastant bé amb una acera per la que no trepitja ningú i una altre per la qual no's pot donar un pas, amb el seu Old England i la seva

estació del carril de Sarrià. Avui, ai! En Damians li ha fet una enramada al pobre carrer bastint-hi aquella casa coronada per la cèlebre bola, per la destrucció de la qual no plegaré de cridar mentres tingui llengua i alè.

Ja som a la Plaça de Catalunya, direm al conductor que s'esperí un moment i entrarem a Caneletes a beure una horxata glaçada, tan glaçada que sembla esquerdar-te les dents i t'entorpeix la llengua; tan glaçada que després d'ella per a entrar en calor tens de pendre un ponxe.

I Rambla avall. Allí el Petit Pelayo, allí Versailles, allí l'Oceano; a l'altre costat a cà'n Fabra, a cà'n Marsans «Las Novedades», a cà'n Comillas. Mirant altra volta a la dreta «El Siglo», i Betlem que sembla una esglesia feta amb preses de xacolata.

Després flors, aquest mercat de flors de Barcelona que no té competidor en el món tocant al de la Boqueria que tampoc té qui li faci vores, i la Virreina, i el carrer de la Petxina, i els dos rellotges d'En Trilla, i els grans finestrals de cà'n Blanc, Coromines i Bofill, cèlebres panyers de la ciutat.

Som al Plà de l'ós. Pocs emblanquinadors s'hi passen ja, el seu temps es acabat. En canvi el drac d'aquell dels ventalls no vol morir. En Cuadros va comprar una bestia de durada.

Avall! El Liceo, les Mallorquines, En Verdaguer, la dolceria d'En Llibre, el de la plata falsa, el rellotger de la pipa...

Bò! Som a cà'n López. Jo baixo.

I doncs què?

Veurà el que de la vida al goig s'entrega,
que és tot lo de la vida una camama.
Ni sempre aquell que reb, covard, s'exclama,
ni és sempre qui ha rebut, el que gemega.
Hi ha home tan negat, que amb rè encepaga;
i alçant-ne els ulls al cel, insulta i brama;
i d'altres, tan de sort, que joh! sí, la Fama,
posada al seu costat, és pega-grega.
El ric, viu; i el pobret, sens camí expèdit
molts cops per a avença, es penja d'un arbre.
Ja ho diu, fixant-s'hi, un savi que és de crèdit;
que al món, sent llei que junts tots hi hem de cabre,
qui heredi mal-de-caps, que'ls posi a rèdit;
i aquell que tingui fret, que's compri un sabre.

JOAQUIM MALLEU

Acabada la primera tongada de representacions de *L'auca del senyor Esteve* al «Victoria», l'Empresa tingué el bon acert de donar-ne una altra curta serie amb rebaixa de preus o sia a benefici del públic, funcions que s'han vist molt concorregudes i que han constituït un nou triomf per al autor i per als artistes. La companyia, quelcom reformada, s'enllesteix ara

per a realitzar, a base d'*Auca*, una profitosa campanya d'istiu per tots els indrets de Catalunya; diumenge a Sans, dimarts a Terrassa. Bona sort, els desitgem.

El «Tívoli», que no vol estar mai gaires dies parat, ha tornat a obrir les portes amb una notable companyia de opereta i sarçuela castellana, figurant-hi com estrella magna la simpàtica Blanqueta Suárez, qui, segons veus *volàtils* que corren a darrera hora passará molt aviat al «Eldorado» en calitat de tonadillera. Li augurem un èxit, perquè disposa de les condicions precises: gràcia, veu i moviments de *rotació*.

En Martínez Sierra, al «Novedades», desvivint-se per a donar varietat als cartells. És molt d'agrair la seva bona intenció. En pocs dies ens ha fet conèixer varies obres; *La adúltera penitente* amb solfes del mestre Turina, que conté moltes belleses tant plàstica com literariament i que el públic—el públic tartufesc i impertinent de aquella casa—no va sapiguer capir-ne el degut alcanç, ja que s'atreu a protestar-ne algunes escenes. Senyalem unes precioses decoracions dels nostres eminents escenògrafs Vilomara, Alarma i Junyent. La música resulta *adecuada*, plena de motius inspiradíssims. Molt bé, senyor Turina!... Els artistes interpretadors, fòra de la Bàrcena, bastant desencaixats i gastant una dicció un xic descuidada. Per cert que en la segona representació de aqueixa obra, que tingué lloc el dilluns, la celebrada actriu fou víctima de un accident lamentabilíssim. Una peça de ferro li caigué al cap en el moment d'anar a sortir a escena al final del segon acte. Tingué de suspendre's la representació i l'eminent artista fou trelladada a l'hotel. Fem vots per a que a l'hora de sortir a llum aquestes ratlles poguem tornar-la a aplaudir a les taules, restablerta per complert.

Molt bona acceptació obtingueren, en canvi, les tres obres estrenades dimarts, *El oficial quinto*, joguina en un acte, i *Margarita, la Tanagra*, dels senyors Asenjo i Torres del Alamo, que demostren, sobre tot en la segona, una gran traça en combinar escenes mogudes i en compondre diàlegs humorístics, condicions secundaries que prenen molt més relleu que el mateix argument i la mateixa acció, que pretenen ésser negres i transcendents... i la veritat és que no hi ha de que. *El Corregidor y la molinera*, d'En Martínez Sierra amb partitura del mestre Falla molt interessant i molt bonic de plàstica. Va aplaudir-se amb justícia.

I com sia que ahir s'estrenà *El señor Pandolfo* al «Cómico», aconteixement del qual no ens és dable parlar encara avui, acabarem la ràpida ressenya confirmant l'asseveració que ferem dies enrera de que el «Bosque» de Gràcia, segueix triomfalment la seva campanya. El públic amic de la comoditat i de la fresca no té més remei que concórrer a aquell local alegre i airejat per a aplaudir an En Seiffert que és el més gran home, després d'En Prat de la Riba.

I ara cap a la Assemblea, de resultes de la qual dintre de poques setmanes obtindrem la *Federal*.

L. L. L.

JULI CAMBA

En Juli Camba, fa uns quants dies que és a Barcelona. En Juli Camba és un rodamón i si no fós per altres motius, per aquest sol fet ja ens seria simpàtic. Sentim una gran atracció per aquests homes que volen sapiguer si la terra és realment rodona i li donen la volta per convencer-se'n.

Però En Camba, no és d'aquells que roden amb una guia Joanne a les mans i van apuntant tot lo que han vist

El senyor Esteve.—Vosaltres aneu-se'n burlant, però en el meu temps no se'n gestava tant de líquid d'aquest.

**Aquest número ha sigut
revisat per la censura**

per a després, aixís que són vells valguent-se dels seus cabells blancs qui els fan respectables, encara que no ho mereixin, descapdellen aprop de la llar les seves observacions viscudes, amoinant als que han d'escoltar-los. En Camba, quant arriba a un poble, n'estudia els cairells, les protu-

berancies, la caricatura, els clava una agulla i els guarda en la seva col·lecció.

En Camba, és el gran humorista, per no dir l'únic humorista que tenim avui dia a Espanya; a Castella els que tenen humor, saben fer chistes, saben tenir acudits, però no volen ésser observadors. Més que riure's de lo que han observat se solen riure de lo que ells han dit: més que observació tenen esclat. Amés d'això, l'humorista espanyol sol ésser trist; porta a la sang la tradició d'un anacoreta que vol fer broma de lo que ha sofert per salvar la seva ànima, es burla de lo que més estima i per reacció es complau en combatre lo que considera més sagrat. L'humorista espanyol, vol ofendre i s'enfada ell i se li coneix; vol ferir i és que ell va ferit; ho desafia tot i ho tem tot. En Camba no, En Camba riu perquè té el riure en la seva ànima i aquest riure té l'atracció que tenen els homes espontanis.

Tenim un llibre d'ell a la mà «Alemania» que ens ho confirma. Aquest llibre diu que ha disgustat als alemanys, però no tenen raó. Si fossim de «l'Atracció de forasters» de Munic, de Berlín o de Colonia, pensionariem an En Camba. Sempre que havem llegit algun treball, sobres les virtuts alemanyes, com més eren ponderatius del seu ordre del seu mètode de la seva cultura i altres torments que han inventat aquells pobres homes per a fer-nos malbé la nostra vida, menys ens venien ganes d'anar-hi, però desde que havem llegit an En Camba, ens diem «alla s'hi pot riure» i ens en hi aniríem tot seguit.

No tractarem en aquesta glosa, de fer la biografia de l'escriptor, primerament perquè l'ignorem en absolut i després perquè estem segurs que ell s'en riu de les biografies. Sapiguer un artista l'any que ha nascut i els títols que té i els que ha de tenir, és més que interès, xafarderia. Sabem que és un home simpàtic, que deu ésser bò perquè sab de riure, que és dels pocs que mereix escriure com se parla perquè parla bé; que li agrada anar de nits; que no li agrada la música però li plau el cantar amb expansió, que és franc, que és lliure, que és generós, que amb pocs jorns d'ésser a Barcelona ja diu vint mots en català i que

s'enorgulleix de dir-los i que per poc que's quedi a Catalunya el durem a Montserrat, i a San Mus, i a ballar sardanes, i a la Font d'En Conna i a Matallags i a menjar muscles marítims als recons de la Barceloneta.

Mellor del que podríem descriure'l deixem-lo an ell mateix:

En un capítol. «No soc alemany», amb una ironia incomparable diu:

«Yo soy el hombre menos alemán del mundo. Los alemanes son grandes y yo soy chico; son rubios y yo soy moreno; son gordos y yo soy delgado. Los alemanes saben filosofía y matemáticas y griego y una porción de cosas y yo tengo una ignorancia enciclopédica que revela un gran españolismo. Los alemanes son trabajadores y metódicos. Yo soy un hombre de esos que dicen con una gran naturalidad para disculpar su indolencia:

—¡Hay años que uno no está para nada!

Los alemanes escriben unos libros muy grandes y yo hago unos artículos muy cortos. Los alemanes usan gafas; los alemanes beben toneles de cerveza. Los alemanes hablan alemán y si yo cierro los ojos me parece estar en una cocina oyendo el ruido de unas criadas que rascasen las ollas con cuchillos. Luego, para calmar sus nervios, se callan y se ponen a oír música...

Yo soy el hombre menos alemán del mundo y tengo una gran dificultad para las cosas difíciles. La vida en Alemania es sumamente difícil porque los alemanes no entienden la vida fácil. Es más difícil naturalmente, porque está en alemán. Es una vida gótica y absurda. Aquí los hombres se ponen calvos de vivir. Por lo demás, la calvicie es de muy buen tono en Alemania, infinidad de personas se afeitan todas las mañanas la cabeza, que se queda perfectamente brillante por fuera sin perder nada de su oscuridad interior. ¡Yo tengo una cabeza muy poco alemana! ¡Una cabeza sin filosofía, sin matemáticas, sin griego y sin calvicie!...

Parlant de la Kultur alemanya, també diu:

«Si yo no me he vuelto completamente sabio en Alemania mi trabajo me ha costado. Ultimamente me noté síntomas así como de ir adquiriendo un criterio científico para todas las cosas. Entonces me entró una gran aprensión y me fuí.»

I per fi, diu:

«Si yo llego a saber bien alemán sin volverme muy pedante y sin ponerme completamente insoportable mi mérito será realmente extraordinario...»

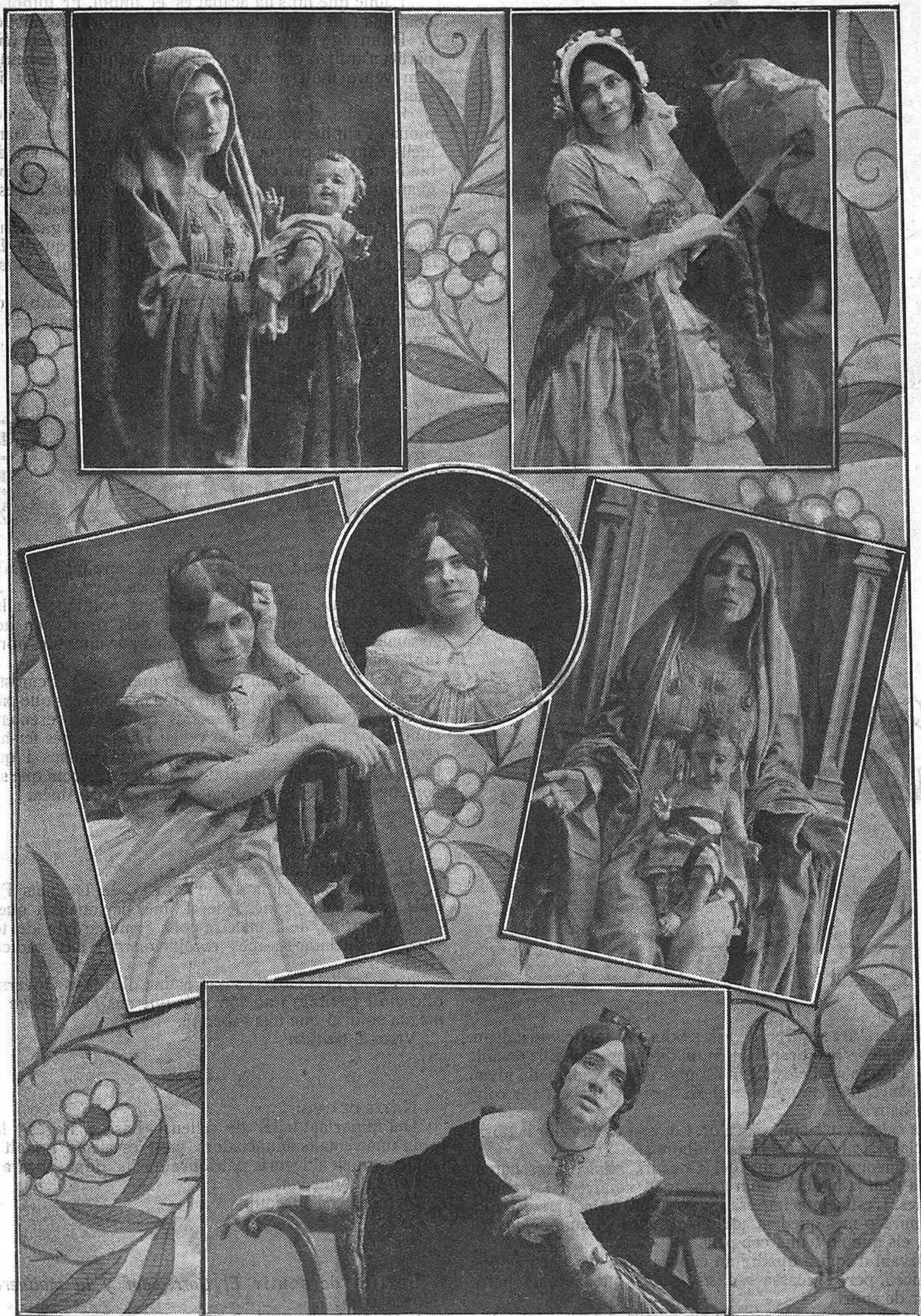
Si aquí vol estudiar pedants y snobs, també en trobarà un bon mostruari...

No li havem de dir que se'n lliuri perquè els coneix d'una hora lluny i n'ha fet un estudi... a l'alemanya.

Un home tan franc, tan simpàtic y tan intel·ligent com és En Camba, mereix ésser tractat coralment amb ofecte i amb alegria i és tot lo que li desitgem en la seva estada a Catalunya.

XARAU

—L'eminent aotriu Caterina Bárcena en algunes de les seves més genials creacions.

— Salti, sense por, dona
— Oh, ja ho diu vostè. ¿I si ensenyo les
pantorrilles i me les ven el censor?

ELS DEPORTS

Senyors! ara si que va de veres. Som a l'istiu definitivament. A Canaletes s'han despatxat en un diumenge una pila de mils litres d'horxata valenciana; a l'American Bar, idem de idem. I els banys, demanin! Els empleats no donen l'abast a la roba per a banyistes...

Fa calor, veu's-aquí, fa calor. I davant de la calor ja no hi han classes, ni sports, ni res. Tothom sua.

Diumenge, darrer dia del Concurs Hípic, constatarem que la gent ja hi anava com a donar el comiat a les concidencies. L'estiueig s'imposa i ja és a fòra tota persona que s'estimi. No més quedem aquí els *pelons* o el *auto-pelons*, és a dir, els que no tenim cap pela.

Davant d'aquest quadre no cubista, com les decoracions del Liceu, però sí massa *realista*, no'ns queda esma per a parlar de sport.

Tot s'ha acabat. S'acabaren els cavalls del Polo, s'acabaren els autos, s'acabaren els auto-cicles, i fins els del Club de Natació estan més ensopits que un espàrreg.

L'únic que no s'ha acabat és el futbol. El futbol encara continuava fent desgracies i (lo que és pitjor) fent públic.

Diumenge passat en un partit de segona categoria, quals partits s'acaben cada any pel Octubre (quan s'acaben), hi vàrem veure molt públic lo qual vol dir que era interessant.

En efecte, el *Júpiter* i el *Martinense* se barallaven de Campionat. I allí haguereu vist empentes. Els de Sant Martí, vermells com uns pebrots (és l'uniforme) apretaren als del Poble Nou que, val a dir que'n saben molt de jugar nèt, i no guanyaren per casualitat, perquè els del *Júpiter* a pesar del seu nom tot poderós estaven molt escaguerrinats.

Sortosament, a darrera hora es reveniren i guanyaren per *ciencia*, això és perquè en saben més. I així quedà la cosa tal com devia quedar: quatre goals pels del Poble Nou, i dos pels de Sant Martí de Provensals.

I prou. No hi ha més sports ni cercant-los amb la cèlebre llanterna de Diógen. Per lo tant, no'ns queda més que la mandra i aquesta calor enutjadora...

Hip

ESQUELLOTS

Si no hi hagué novetat ahir dijous se reuní a Cà la Ciutat la representació parlamentaria de Catalunya.

L'ESQUELLA, que en les qüestions polítiques calla però s'hi fixa, està de tot cor al costat dels reunits en aquesta Assemblea que pot ésser memorable per mica de bona voluntat que hi hagi per part dels reunits.

Que tots ells tinguin present lo greu de les circumstancies actuals, que pensin en les privacions i molesties que pateixen els ciutadans de tots els estaments que ells representen i per el benestar dels quals deuen vetllar i han promès fer-ho; que recordin que són espanyols, que són catalans i que són homes, i de l'Assemblea podrà sortir-ne quelcom que sigui el començament del ressorgir de nostra patria. Amén.

La Solidaritat que torna?

En Mir i Miró, en la darrera sessió de Diputats Provincials, va declarar-se més federal i més nacionalista que Déu.

En Bartrina, de la mateixa colla i monàrquic de tota la vida, va declarar-se més revolucionari i més radical que Cristó.

Miracles dels Governos que patim; d'aquests Governos que oficién de terribles i no són més que uns *facilitadors* de la magna solució que tots esperem.

Visca el Govern!

NOTES DE CASA:

Del important taller de relleus «Basa y Pagés» havem rebut uns ventalls anunciadors molt escaients i molt *útils*. Contenen una al·legoria patriòtica que'ls dóna encara molt més *aire* del que fan.

Mercès per l'obsequi.

Sortint de sentir *El Corregidor y la molinera*, de «Novedades».

— De qui és la musica?

— D'En Falla.

— La que falla una mica és l'orquestra...

La III setmana municipal s'ha vist privada de la presència del senyor Royo Villanova, aquell terrible catalanòfob que no ha volgut fer l'experiència de com el rebríen els catalans.

Ve't-aquí que aquesta ausència del distingit *chupòptero* ve a desmentir aquell adagi que diu, (li direm en castellà per a que s'en enteri millor):

«No hay función sin tarasca.»

Tot això hi haurem sortit guanyant, la tercera setmana municipal no podia començar millor.

La premsa que ha de fer justícia a seques no pot menys de mostrar-se agraïdíssima al partit lliberal que, sacrificant-se una vegada més per ella, s'ha resignat a viure el plet de la seva fastigosa intimitat o la qüestió de la quefatura,

En aquests temps de censura rigorosa ¿com podran els diaris pagar als lliberals aquest recurs digne de la mefistofèlica habilitat d'un Romanones?

El comte podrà ésser desposseït de la quefatura del partit, però els periodistes li aixecaran una estatua.

Altres objectes perduts que s'han trobat als tramvies: cinc llibres, una mantellina i una bota per a vi.

Ja sabem de qui són:

Els llibres, de l'Oriol Martorell.

La mantellina, d'En Manolo Planas.

La bota per a vi, de l'Estevet (perduda baixant de la Muntanya Pelada).

Segons una estadística que'ns vé de Madrid, a la província de Barcelona hi ha la friolera de 66 mil infants que no reben cap mena de instrucció.

No dubti l'autor de l'estadística, l'antipàtic Royo, que tot això, si no és *esagerado*, és culpa de la deficient administració espanyola i que nosaltres, els catalans, no hi tenim art ni part.

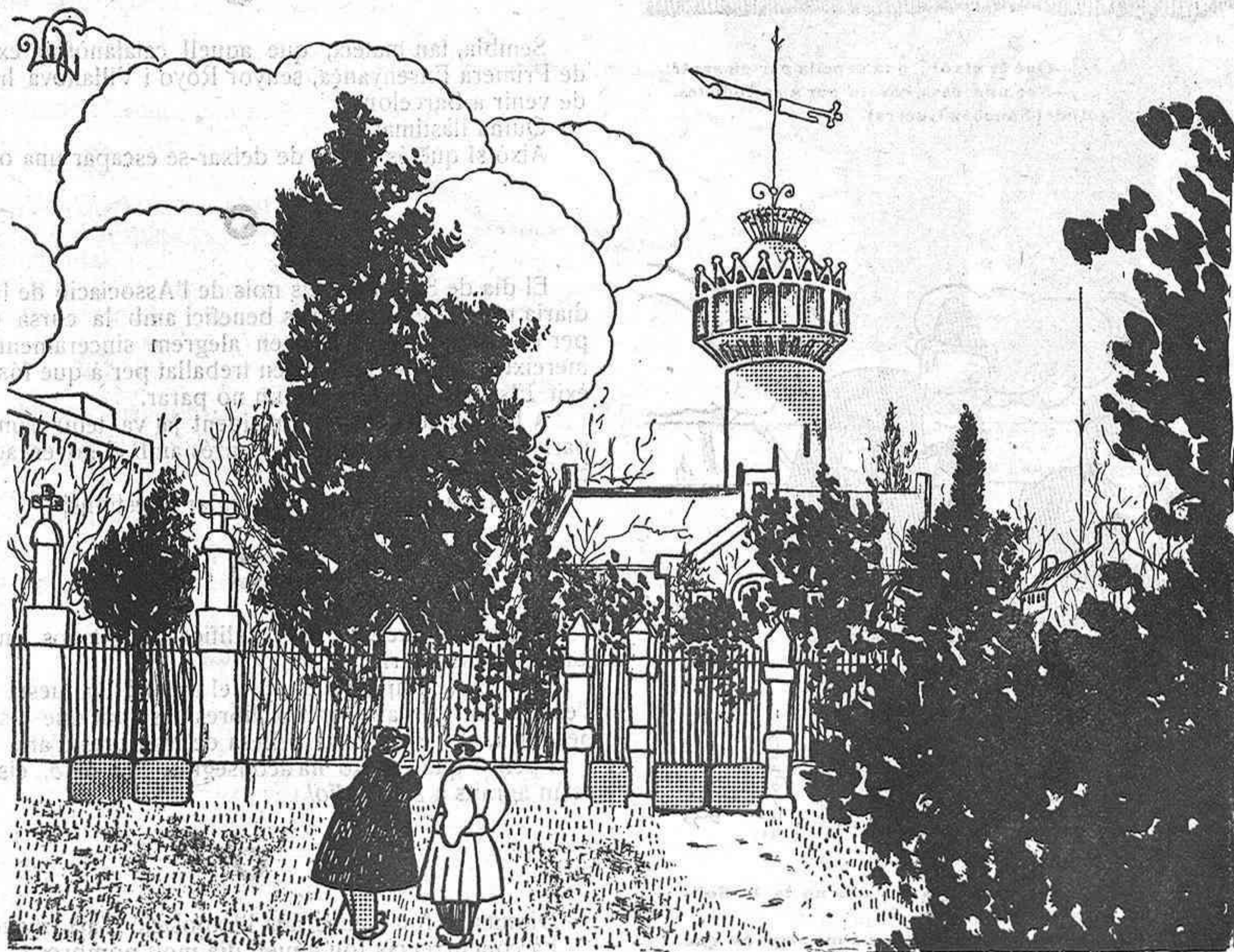
I encara hauriem de veure si aqueixos 66 mil infants no són fills de forasters.

Però respecte a l'*instrucció*, no'n passem ansia, bé prou que'ls hi ensenyaran, per força, quan els arribi l'edat.

El Governador civil, senyor Matos, ha dit que trobava molt bé que'ls diputats es reunissin en Assamblea a Barcelona.

M'hi jugo un *xarrasco* d'aquells que porten els de l'Esquadró de la Mort que, després de l'Assamblea, la nostra primera autoritat haurà canviat de opinió.

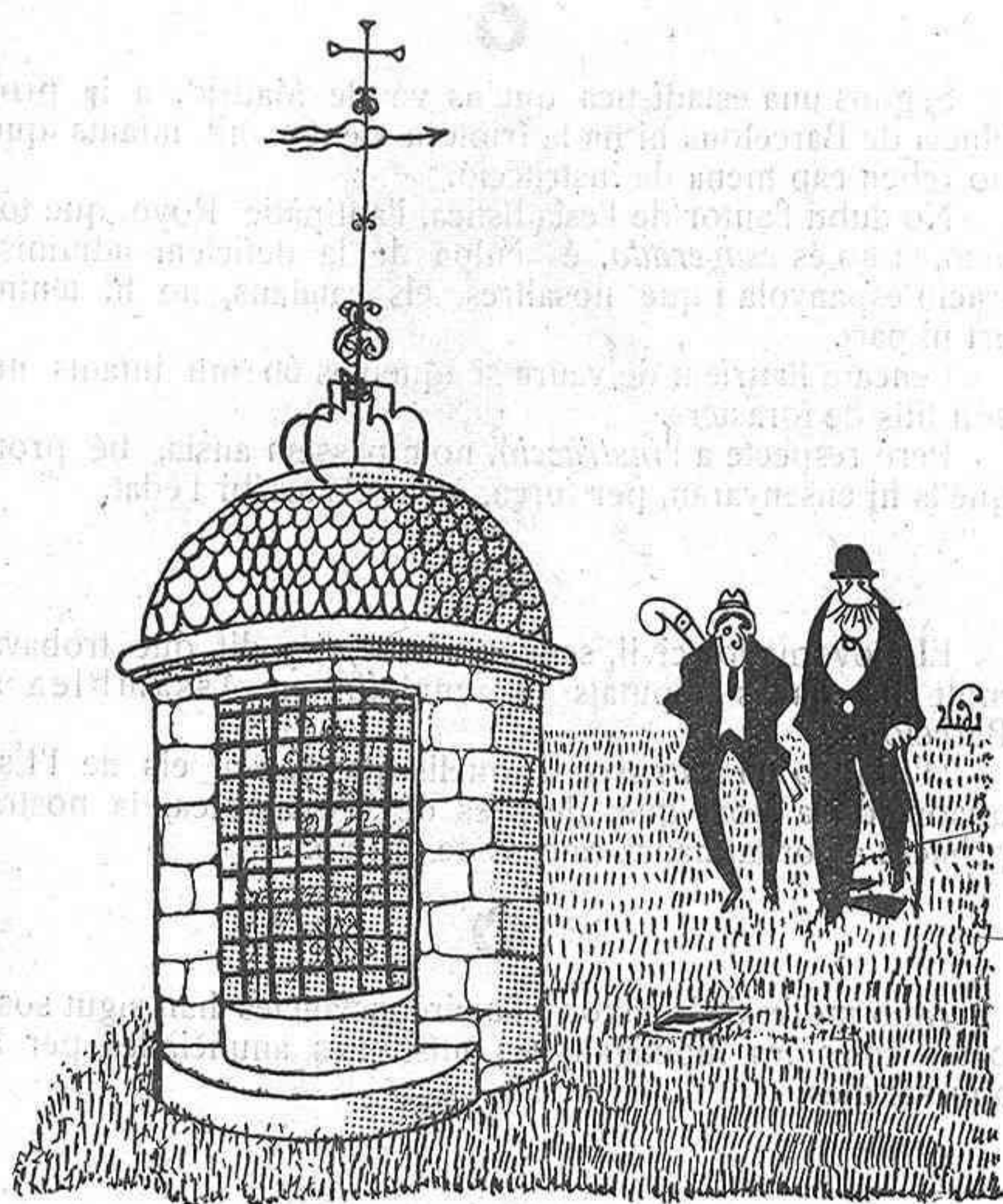
Amb motiu de les anormals circumstàncies han sigut sospeses totes les moixigangues místiques anunciades per a aquests dies.

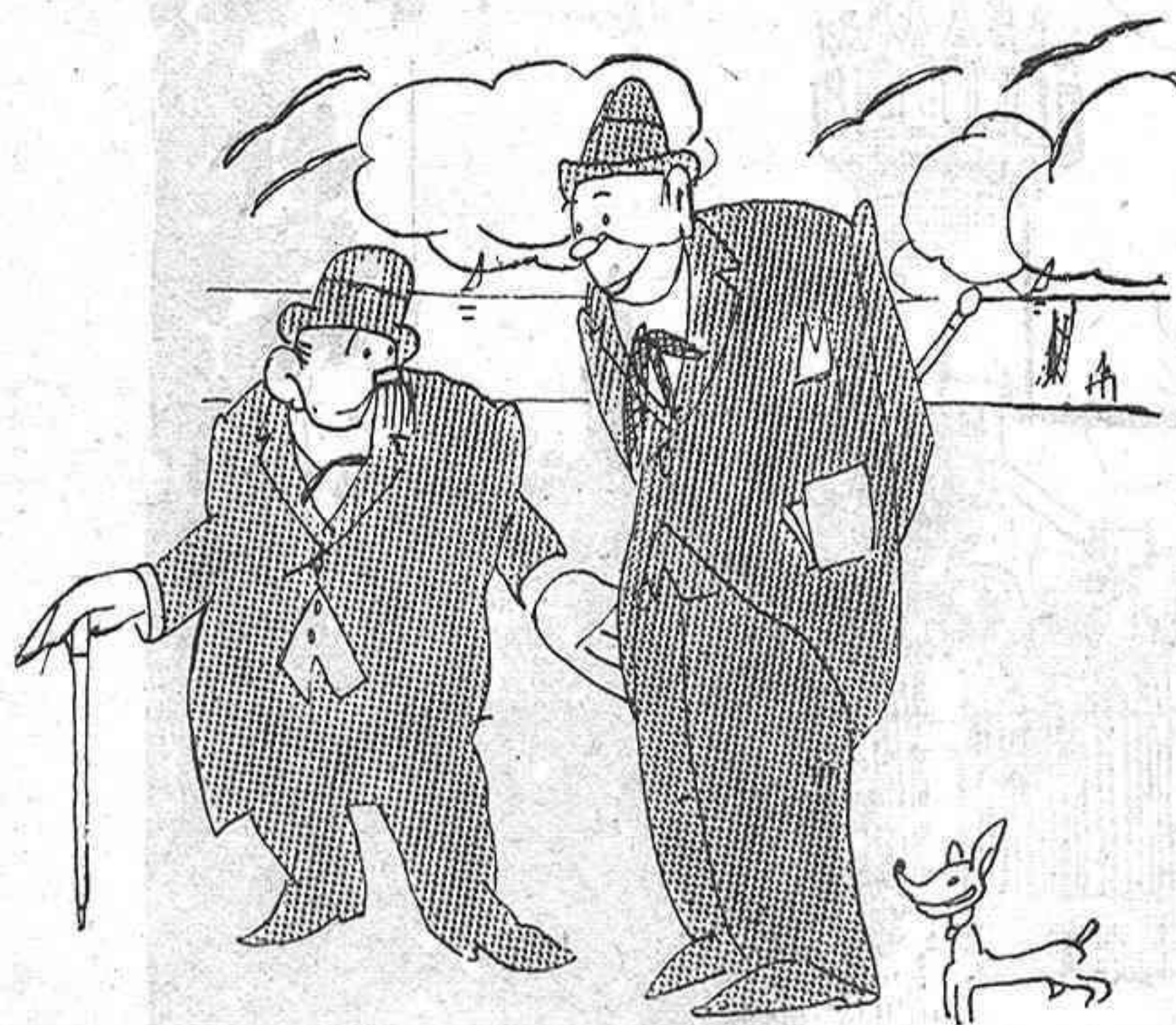
DAVANT DEL MANICOMI DE REUS

—I aquí em volen portar a passar l'estiu?

—De quin pa fas rosegons!... ¿No ho veus que això sembla un palaïo?

— Què és això?... una capella per un sant?
— No; una casa barata per a periodistes.
(Model Sánchez Guerra)

— Torna-hi!... Això d'ara no és la Solidaritat, home!..
— Pot-ser no; però no'm negaràs que s'assemblean bastant.

Tot això hi hem sortit guanyant.
Ja era hora que les mides extraordinaries del Govern caiguessin damunt de tots per un igual.
No havem d'ésser sols els periodistes, a rebre'n les conseqüències.

Llegeixo:
«Ayer en la calle del Torrente de la Olla una joven de veinticuatro años disparó un tiro de revólver...»
Per al dia de la revolta ja sabem on anar a fer la recruta de dones d'armes tomar.
Al Torrent de l'Olla.

S'ha queixat, amb raó, la nostra Junta de Protecció a l'infancia de un fet que's repeteix sovint.
El fet és que'ls despreocupats madrilenys ens envien a Barcelona grans colles de despitrags trinxeraires, que després nosaltres havem de mantenir.

Realment, no hi ha dret.
Aquestes coses, al menys, s'han de fer amb mirament i amb diplomacia.
Volem dir que els trinxeraires ens els podrien enviar igualment, però disfregats de element oficial... Així no hi tindríem res que dir.
Perquè no seria la primera vegada.

Sembla, tan mateix, que aquell catalanòfob, ex-Director de Primera Ensenyança, senyor Royo i Villanova ha desistit de venir a Barcelona.
Quina llàstima!
Això sí que és ganes de deixar-se escapar una ovació.

El dia de Sant Pere els nois de l'Associació de la Premsa diària obtingueren un gros benefici amb la cursa de braus per ells organitzada. Ens en alegrem sincerament. Ja s'ho mereixien amb lo que havien treballat per a que fós un bon èxit. Els dies anteriors era un no parar.
A l'endemà el senyor President ja va tenir temps per a parlar amb els companys i després amb el governador, de la censura previal
¡No hi ha un altre per a arreglar qüestions!

De la raça que's perd, ha qualificat als gitanos En Vallmitjana en el seu darrer llibre.
Però ell té empenyo en que el record d'aquesta raça no s'extingeixi i per això escriu llibres desitjant que els gitanos perdurin, al menys en la bellesa de les obres d'art.
I penso que ja ho ha aconseguit. Per això, els gitanos estan agraits a Don Julio!

Diumenge fou clausurada l'Exposició d'art francès. La concurrència fou aquell dia molt nombrosa. Aquí sempre ho fem així.
Les despedides les tenim molt afectuoses.

Va venir el dilluns i... ja ho degueren veure: no va passar res, ni un cap de núvol.

«Val més aixís,» diu *El Diluvio* en el seu editorial de la tarde del dia nefasto.

Sobre tot, «val més aixís» sapiguent com sabem ara que no hi ha necessitat de caps de núvol ni de pedregades per a que vegem arribar esplendent aquell sol que tots esperem.

L'atmosfera's presenta clara i diàfana i el sol va venint tot sol.

No sé si m'entenen?...

Doncs si m'entenen no vulguin sapiguer res més. Confiança... i esperar.

Llegim:

«Las señoritas orfeonistas de Cultura Musical Popular, han dado una audición en la Escuela de Sordo-mudos.»

Les deixebles de la senyora Freixas estan molt de broma.

Els temors més o menys fonamentats de sucesos trascendentals han servit tan sols per a que molts senyors de la classe de *pudientes* avencessin l'estiu.

Tot això hi han sortit guanyant els pagesos, que començaran a fer el seu «agost» a primers de juliol.

D'aquesta feta tots els camalluents seran revolucionaris.

Revolucionaris d'estiu, s'entén.

Per ordre del Governador civil, divendres passat fou sospesa la processó «contra la blasfèmia».

Ja'm sembla sentir als organitzadors. I com devien renegar!...

Entre'ls objectes abandonats pel públic en l'interior dels tramvies crida la atenció aquesta vegada: «una flauta».

De qui deu ésser?

D'algun burro flautista.

Però aneu a sapiguer!... n'hi han tants que la toquen per casualitat en aquesta dolça Barcelona!...

Ja han passat els balls rusos.

Ha sigut aquest espectacle per a Barcelona una mica de trasbalsament. Ha tingut èxit... i ai! ja tremolem per les imitacions. Aquest perill que ja va senyalar En Gual per a evitar-lo en lo possible, fa esgarriar. ¡Ja estem imaginant lo que passarà en els nostres teatrets de barriades amb l'adaptació de *L'Espectre de la rosa*. ¡Quina feina se li gira a la pobre Pauleta!

No arribem a temps per a parlar, amb els deguts comentaris, de la magna assemblea de diputats i senadors catalans que degué tenir lloc ahir al «Saló de Cent».

—Ja me l'han carregada!

Vagi, de moment, la nostra simpatia i la nostra adhesió al trascendental acte, per lo que té de catalanesc i de revolucionari.

Ens diuen—i com a rumor ho acullim—que una forta empresa teatral se proposa reprisar la conegudíssima obra *El rey que rabió*.

Es una bona pensada. L'obra és d'actualitat.

Ningú negarà que no pot ésser més d'actualitat aquell coro de:

«De esta opinión
nadie nos sacará:
o el perro está rabioso,
o no lo está!...»

Antoni López, editor — Rambla del Mltg, núm. 20

Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8
BARCELONA

Lectures estivals

Llibres que no encaparren

Literatura propia de l'estació

SERAFÍ PITARRA

SINGLOTS POÈTICS

24 obretes a 0'50 ptes. una, o enquadernades en dos volums, 12 ptes.

ALBERT LLANAS

Pensaments en vers

0'50 ptes.

El llibre dels petons (amorettes a cau d'orella) 0'50 ptes.

Pessigolles fines 0'50 »

Llaminadures del cor 0'50 »

Flor de picardia (versos d'amor i de pecat) 1' »

Ciències y Paciències del calaix d'un sabi 1' »

Les cent millors poesies de la llengua catalana 1' »

Poesias festivas y satiricas del Rector de Valfogona 2' »

Nits de lluna, Serafi Pitarra 2' »

"Algo", Joaquim M.ª Bartrina 4' »

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravíes, si no's remet, ademés, un ral per a certificat. Als corresponals se'ls otorguen rebaixes.

ARTRITISMO · REUMA · GOTA PIPERAZINA DR GRAU

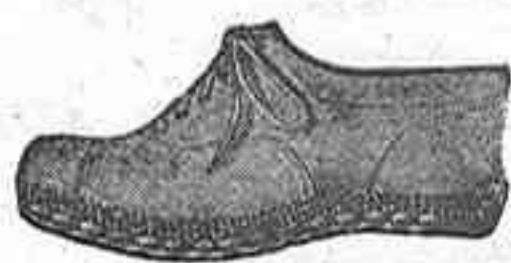
El millor remei per a curar el
ESTRENYIMENT CRONIC
I evitar les seves fatals conseqüències és el
LAXOL AMARGOS

Preciós regulador de les funcions gastro-intestinals
Purgant vegetal suau-Laxant perfecte-Depuratiu sens rival
27 anys de gran èxit. - Proveu-lo i vos en convencereu
De venda en les principals farmacies

El mejor disolvente de los uratos
Asepsia de las vías urinarias
Cálculos nefríticos
Reuma articular
Nefritis
Tifus
Gota

UROMETINA
LAMBIOTTE HERMANOS
Sinémos Urotropina - Hexamelleno tetramina - Formina
PÍDASE
folleto expli-
cativo. Muestras
a los señores médicos
Agto. gen.: **S. NAVARRO**
Rambla del Centro, 8 y 10-Barcelona

CAÇADORS!

CAÇADORS!

Les millors espadenyes més ben
construïdes, sòlides i còmodes,
per a caça, camp i tennis, són
les que fabrica la casa

BORNAS

Hospital, 24, ent. - Barcelona

Ve es al engròs i a la menuda
EXPEDICIONS A PROVINCIAS

GUILLERMO PATTBURG

Importador de Maquinaria de toda
clase, Hierro, etc. :: Fabricante
de Guarniciones para Cerdas

Teléfono 634 - Direc. tel.: Patburg
Cortes, 649, ent.º **BARCELONA**

PÍDASE EN TODAS PARTES

**LICOR BREA
MÚNERA**

CONTRA

-CATARROS
-TOSES-BRONQUITIS
-EXPECTORACIONES
-ASMA Y DEMAS AFECCIONES DEL
-APARATO RESPIRATORIO

LABORATORIO MÚNERA
CASA FUNDADA EN 1875
BARCELONA

Agua oxigenada neutra "FORET"

ANTISEPSIA, HIGIENE, DESINFECCIÓ :: DENTRIFIC ÚNIC VERITAT

REBUTGEU LES IMITACIONS DE L'AMPOLLA I LES QUE NO TINGUIN EL PRECINTE DE GARANTÍA

Bazar de la Unión

3, Carrer Unió, 3
BARCELONA

UTILS PER A ESCRIPTORI & TINTES SUPERIORS
& IMPRESIONS COMERCIALS DE TOTES MENES
LLIBRES RATLLATS & TARGETES POSTALS, etc.

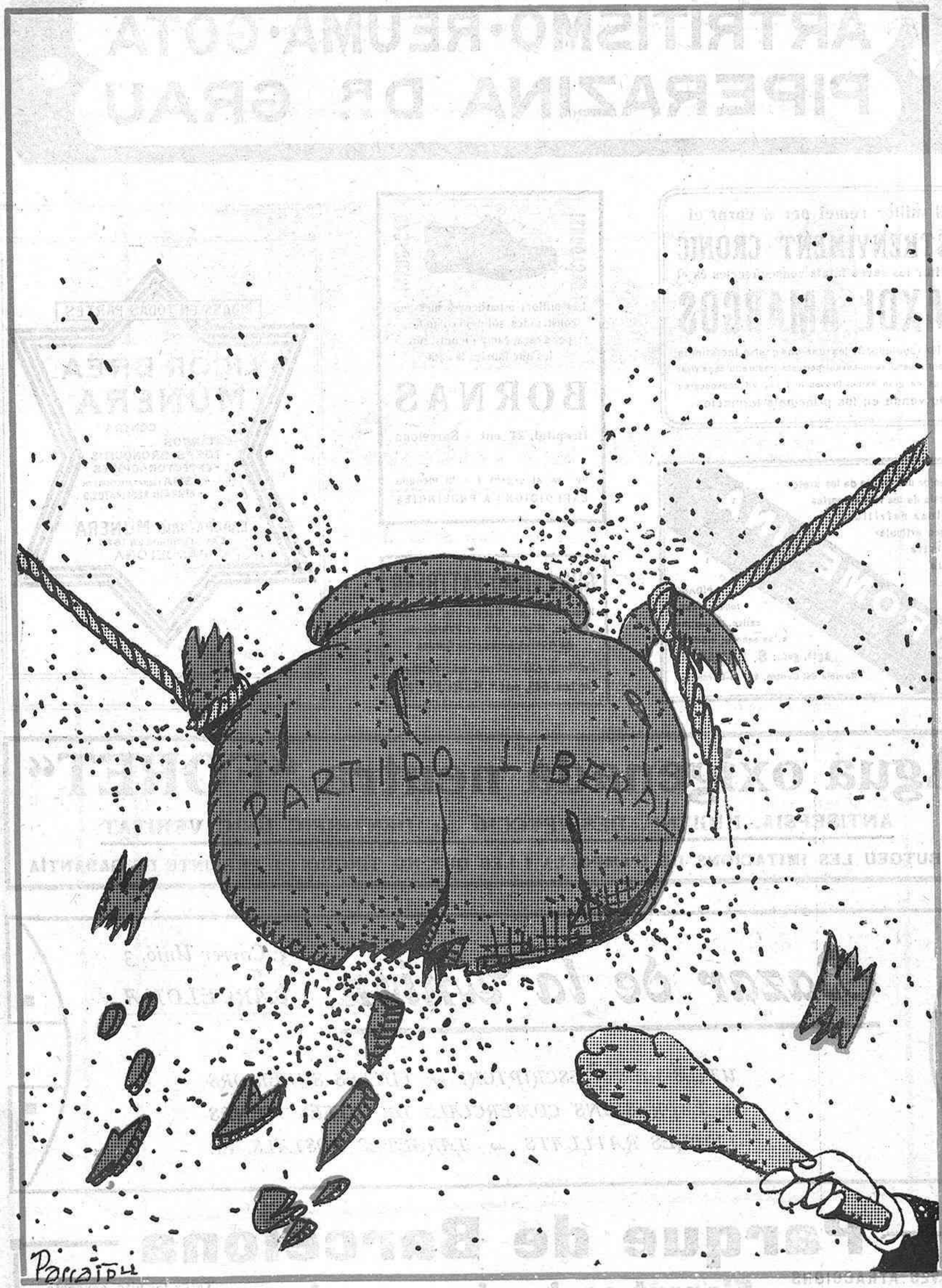
Parque de Barcelona

NOVES ATRACCIONS
DE GRAN ACCEPTACIÓ

Elegant centre de recreacions

Totes les nits, concerts
per la Banda Martinense

Gran Cassino - Esmerat servei de Cafè-Restaurant - Coberts de 5 a 7 ptes. - Balls moderns de Saló

Porraip4

Això sí que és una olla